

Gezamenlijk wiegeliëdjes zingen Slaap kindje slaap, daar buiten...

Wiegeliëdjes in allerlei talen zijn in juni 2006 te horen in Buurthuis De Werf. Moeders die hebben meegedaan aan de cursus 'Rondom de Geboorte' leren elkaar wiegeliëdjes uit hun eigen cultuur.

Wiegeliëdjes zingen maakt baby's rustig

Ongeveer tien moeders met verschillende culturele achtergronden zijn samen met hun baby naar Buurthuis De Werf gekomen en zitten in een kring op matten op de grond. Alle aanwezige moeders hebben deelgenomen aan de cursus *Rondom de Geboorte*. Ze zijn uitgenodigd om wiegeliëdjes te komen zingen, om 'vertrouwd te raken met de wiegeliëdjes van kinderen met een andere culturele achtergrond'. Het wiegeliëdjes zingen is een gezamenlijk initiatief van het OKC en het programma *Sociale Cohesie* van stadsdeel Oost/Watergraafsmeer.

Trommel en tamboerijn

Op de vraag wie er een wiegeliëdje kent, blijkt het vertrouwde *Slaap kindje slaap* nog steeds het allerbekendst. Gezamenlijk wordt het gezongen. De aanwezige moeders vertellen dat ze thuis ook wiegeliëdjes zingen; de meeste moeders zingen

'soms' voor hun baby, een aantal zingt trouw iedere dag. Opvallend is dat alle baby's rustig zijn tijdens het zingen. Volgens Mercedes Zandwijken, een van de begeleiders, is dat het effect van het zingen van wiegeliëdjes. Een Marokkaanse moeder wordt uitgenodigd een wiegeliëdje in haar eigen taal te zingen, terwijl andere moeders haar begeleiden met trommel en tamboerijn. Bijzonder is het Turkse wiegeliëdje dat de moeder zittend zingt en ondertussen haar baby wiegt die op haar benen ligt. Handig, want zo heeft ze haar handen vrij. Een Turkse baby is zo gewend om te gaan slapen als hij dit liedje hoort, dat hij ook nu pardoes in slaap valt.

Rustgevend

Mooi is het gezamenlijk wiegen van een baby in een grote doek, terwijl de moeders wiegeliëdjes zingen. Het heeft een rustgevend effect op de baby. Tijdens het

wiegen zingen de deelnemers enthousiast *Slaap kindje slaap* voor een Turkse baby. Een Somalische moeder zingt een wiegeliëdje, terwijl haar baby door de anderen wordt gewiegd. En we horen een Surinaams slaapliedje. Allerlei liederen zijn als wiegeliëdje te gebruiken, laat een Nederlandse moeder horen met het zingen van *Summertime*.

Nieuwe cursus

In januari 2007 is gestart met een nieuwe cursus *Rondom de geboorte*; voorlopig gaat het alleen om prenatale bijeenkomsten voor zwangere vrouwen. De reden is dat de zorgverzekering vanaf januari 2007 alleen nog deze bijeenkomsten financiert. Stadsdeel Oost/Watergraafsmeer werkt aan een oplossing, om de cursus *Rondom de geboorte* met zowel prenatale als postnatale bijeenkomsten te kunnen voortzetten. ■

Evaluatie protocol *Als een kind je opvalt*

Peuterleidsters en medewerkers JGZ komen 21 februari 2007 's middags bij elkaar voor de evaluatie van het protocol *Als een kind je opvalt*. Adres: Roei- en Zeil Vereniging De Hoop, Weesperzijde 1046a, Amsterdam.

Themabijeenkomst *Werkzaam Oost*

Werkzaam Oost organiseert 22 maart 2007 om 19.00 uur een bijeenkomst over het thema *hechten en huilen*. Adres: Auditorium OLVG.

Verloskundig Centrum Oost

De verloskundigenpraktijken van groot Oost en het OLVG zijn gaan samenwerken in het Verloskundig Centrum Oost (VCO). Samen beheren zij het Echopunt, waar vrouwen terecht kunnen voor niet-medische echo's.

Kinderwens spreekuur

Sinds kort kunnen mensen met een kindwens terecht op het Kinderwens spreekuur van de verloskundigen.

Het OKC is het samenwerkingsverband van verloskunde, kraamzorg, het consultatiebureau en het Centrum voor Opvoedingsondersteuning, die zich gezamenlijk inzetten voor een doorgaande lijn in de zorg voor ouder en kind.

Redactie: Jeanne Ramaekers, Guus Crommelin
Tekst en eindredactie: AnneMarie Bloemhoff, Communicatie Company
Beeld en vormgeving: Jack van Raay, Communicatie Company
Druk: Stadsdrukkerij Amsterdam N.V.
Uitgave: Stadsdeel Oost/Watergraafsmeer
Informatie: OKC-coördinator Jeanne Ramaekers, tel. 020 - 77 44 129. E-mail: JRamaekers@oost-wgm.amsterdam.nl

Ouder-kind-centrum

Eigentijdse uitstraling en duidelijk herkenbaar Feestelijke opening OKC Schalk Burgerstraat

Met nieuwe belettering op de ramen en fris geschilderde muren heeft het OKC Schalk Burgerstraat nu een eigentijdse uitstraling. Alle reden voor een feestelijke opening, bijgewoond door een groot aantal OKC-professionals.

Sjeerie Bijkerk (links) overhandigt de OKC-special aan wethouder Antoinette Tanja

'De belettering maakt het OKC duidelijk herkenbaar in de buurt, waardoor ouders en kinderen sneller binnen zullen stappen', voorspelt Antoinette Tanja, wethouder Welzijn & Zorg stadsdeel Oost/Watergraafsmeer, in haar openingstoespraak. 'Anderhalf jaar geleden hebben we de intentieverklaring getekend in de trouwzaal van het stadsdeelkantoor. De samenwerking heeft verder gestalte gekregen; iedereen weet elkaar steeds beter te vinden. Het OKC is nu bedoeld voor kinderen van - negen maanden tot achttien jaar, maar dat wordt uitgebreid. Vanaf nu kunnen ook ouders met een kindwens in het OKC terecht. Voor alle stappen die toekomstige ouders moeten zetten, kunnen ze dan terecht in het OKC.'

Lage drempel

Voordat de wethouder de officiële openingshandeling verricht, maken we kennis met de kernpartners van het OKC: het consultatiebureau (JGZ), het Centrum Opvoedingsondersteuning (COOW), De Baker Kraamzorg en Verloskundigenpraktijk Ruyschstraat. Sjeerie Bijkerk, regiomanager Jeugdgezondheidszorg Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg: 'Het OKC is een belangrijke ontwikkeling in de maatschappij. We moeten het OKC nog beter profileren; beter duidelijk maken wat we doen.' Maria Widdershoven, coördinator Centrum Opvoedingsondersteuning: 'Mijn wens is dat er een balie komt, zodat mensen zich kunnen aanmelden voor een gesprek. Het is belangrijk dat de drempel lager wordt en iedereen ons weet te vinden.' Annegeer Konijn, verpleegkundige consultatiebureau: 'Ouders kennen ons al en komen later gemakkelijker bij ons binnen. Ik hoop dat ouders nog beter de weg weten te vinden naar het OKC.'

Keten van zorg

Marieke van Luin, Verloskundigenpraktijk Ruyschstraat: 'Goed dat we met het OKC gezondheidswinst kunnen behalen. Ik hoop dat we elkaar durven op te zoeken, en in de toekomst de samenwerking verder uitbouwen.' Len Buffing, directeur Kraamzorg De Baker: 'De kraamverzorgende signaleert heel veel. We kunnen goede kraamzorg inzetten, omdat we al veel horen van de verloskundigen. Het OKC is een keten van zorg: je geeft het stokje steeds door.'

Handzaam boekje

Na deze levendige kennismaking is de officiële presentatie van de OKC-special. Sjeerie Bijkerk overhandigt de special aan de wethouder en licht het doel toe: 'Iedere OKC-partner presenteert zich op 'haar eigen' pagina. Onderaan elke pagina is ruimte voor namen van contactpersonen en telefoonnummers, zodat je elkaar beter weet te vinden.' Tanja: 'Het is een handzaam boekje, dat een prachtig beeld geeft van het kleurrijke werelddeel dat ons stadsdeel is.' Met het onthullen van de nieuwe kast met informatiemateriaal verricht de wethouder de officiële opening. De openingsceremonie wordt afgesloten met het zingen van het speciale OKC-lied, geschreven door 'OKC-ouder' Veronica van Roon. Op djembé begeleid door haar zoontje Kay, zingt iedereen enthousiast het OKC-lied. Een toepasselijke afsluiting van deze feestelijke opening. ■

Verpleegkundige Annegeer Konijn (rechts) overlegt met GGD-arts Alice van Veluw

Concrete afspraken ter verbetering

Effectief naar elkaar verwijzen en terugkoppelen

Elke professional die wil weten of een verwijzing is aangekomen, onderneemt zelf daadwerkelijk actie om die informatie te achterhalen. Dit is een van de concrete afspraken naar aanleiding van een OKC-bijeenkomst over verwijzen in juni 2006.

Wat gaat er wel en niet goed bij verwijzen en terugkoppelen? En vooral: wat kun je als OKC-professional zelf doen om verwijzen effectief te laten verlopen? Deze vragen stonden centraal tijdens een gezamenlijke bijeenkomst van OKC-professionals in Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg op 29 juni 2006. Een breed scala aan OKC-partners was daarbij aanwezig: Verloskundigenpraktijken Ruyschstraat en Van Swinden, consultatiebureaus Schalk Burgerstraat en Palembangstraat, Centrum Opvoedingsondersteuning en Opvoedpunt Zeeburg, Vangnet Jeugd Oost/Watergraafsmeer, een GGZ psycholoog, Algemeen Maatschappelijk Werk Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg, Schoolmaatschappelijk werk Altra Zeeburg, Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam, Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming.

Bijzondere ontdekkingen

De bijeenkomst was vooral bedoeld om van elkaar te horen hoe verwijzen en terugkop-

pelen in de dagelijkse praktijk werkt. Onder meer in subgroepen hebben de OKC-professionals van gedachten gewisseld, waardoor er alle ruimte was om elkaar en de werkwijze van de verschillende organisaties beter te leren kennen. De gesprekken leidden soms tot bijzondere ontdekkingen; bijvoorbeeld dat OKC-professionals Bureau Jeugdzorg kunnen bellen voor consultatie. De deelnemers hebben deze 'kennismaking' als positief ervaren. Ook gaf men aan meer zicht te hebben gekregen op wat het betekent in OKC-verband te werken en wie welke rol vervult.

Behoeftte aan informatie

Belangrijkste wens naar aanleiding van deze bijeenkomst: alle betrokkenen willen weten of een verwijzing is aangekomen en wel of niet in behandeling is genomen, en wanneer een behandeling is afgerond. Dat kan schriftelijk of mondeling gebeuren. Gezien deze grote behoefte aan informatie, is het opmerkelijk dat terugkoppelen in de praktijk nauwelijks gebeurt. In de subgroepen zijn daarvan diverse voorbeelden gegeven. Zo kan het voorkomen dat een hulpverlener al een half jaar werkt met een gezin, en dan pas hoort dat er ook een gezinsvoogd bij het gezin betrokken is. Verloskundigen noemden als voorbeeld

dat ze nooit weten of er al hulpverleners betrokken zijn in een situatie. Ze spraken de wens uit vooraf te horen of de betreffende cliënte 'in zorg' is.

Bereikbaarheid

Uitvoerig is met elkaar besproken waarom er nauwelijks wordt teruggekoppeld. De meeste OKC-professionals gaven aan dat het te veel tijd kost. Te midden van alle drukke werkzaamheden schiet terugkoppelen er dan bij in. Ook bereikbaarheid speelt een rol. Vrijwel alle organisaties vinden van elkaar dat ze slecht bereikbaar zijn en dat dit beter moet. In dit verband zijn in het bijzonder het consultatiebureau en Bureau Jeugdzorg genoemd. Ook zijn de verwachtingen over en weer niet altijd duidelijk.

Wensen

Tijdens de bespreking in subgroepen hebben de deelnemers met name ook gesproken over hoe een en ander te verbeteren is en wat daarbij de wensen zijn. Duidelijk werd uit de voorbeelden dat de professional die bij de verwijzing zelf navraagt wat er gaat gebeuren en wanneer, die informatie meestal ook krijgt. Professionals kunnen dus ook zelf een belangrijke rol vervullen om informatie boven water te krijgen.

De deelnemers stelden ook vast dat het efficiënt werkt als je vaste contactpersonen hebt bij organisaties, omdat je dan sneller belt. Ook is er behoefte aan een centrale plek waar zorg wordt gecoördineerd, en waar professionals terecht kunnen voor informatie. Ook vindt men het belangrijk dat Bureau Jeugdzorg gebruik maakt van het voorwerk dat al gedaan is. Opmerkelijk is verder dat de organisaties elkaar zo slecht kennen en de mensen binnen die organisaties al helemaal niet. De OKC-professionals concludeerden dat deze werkbijeenkomsten een prima gelegenheid zijn om daarin verbetering aan te brengen, en ervoor te zorgen dat verwijzen en terugkoppelen nog effectiever gaat verlopen.

Concrete afspraken

De OKC-projectgroep heeft de wensenlijst naar aanleiding van deze bijeenkomst na jaar 2006 besproken met de managers van Jeugdgezondheidszorg, Bureau Jeugdzorg en Algemeen Maatschappelijk Werk. Inmiddels zijn de eerste concrete afspraken ter verbetering gemaakt:

- Elke professional die wil weten of een verwijzing is aangekomen, onderneemt zelf daadwerkelijk actie om die informatie te achterhalen.
- Bureau Jeugdzorg heeft in haar computersysteem vier momenten van terugkoppeling ingebouwd. Omdat het te veel tijd vroeg, maakte niemand daarvan gebruik.

Met ingang van 2007 zijn de medewerkers van Bureau Jeugdzorg het systeem daadwerkelijk gaan gebruiken.

- Verspreiden van namen en telefoonlijsten onder de organisaties. Het werkt efficiënt als je een naam weet van een medewerker/collega, waarmee je een organisatie kunt bellen.
- Bureau Jeugdzorg wijst in de nabije toekomst een contactpersoon toe aan het OKC.
- Er komt een jaarlijkse werkbijeenkomst over verwijzen en terugkoppelen. ■

Bijeenkomst over verwijzen

Op 7 juni 2007 is de jaarlijkse werkbijeenkomst over verwijzen, bedoeld voor alle OKC-professionals.

Eenduidigheid in beleid en advisering

Werkzaam Oost succesvol van start

Initiatiefgroep Werkzaam Oost is een samenwerkingsverband gestart van zorgverleners, zorg- en welzijnsinstellingen en scholen, gericht op de zorg voor kinderen. In december 2006 was de eerste themabijeenkomst.

Ruim zeventig professionals hebben deelgenomen aan de eerste themabijeenkomst van Werkzaam Oost op 7 december 2006, die in het teken stond van *Overgewicht bij kinderen* in de regio Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg; *Wie doet er Wat aan*. Werkzaam Oost is een initiatief van het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG), de Jeugdgezondheidszorg (GGD), het Ouder-en-Kindcentrum (OKC) en de stadsdelen Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg. Doel is eenduidigheid in beleid en advisering na te streven.

Trajectkaart

Tijdens deze eerste bijeenkomst is in kaart gebracht welke initiatieven er in de regio Oost al zijn ten aanzien van kinderen met overgewicht. De GGD heeft bijvoorbeeld een speciaal *Voorlichtingsproject overgewicht*, dat is gericht op preventie. Daarnaast richten de Jeugdgezondheidszorg en de OKC's zich op de signalering van overgewicht. Ook zijn er initiatieven van fysiotherapeuten en diëtisten, gericht op de behandeling. De bijeenkomst is afgesloten met een concreet resultaat:

het ontwikkelen van een trajectkaart voor kinderen met overgewicht.

Samenwerking en uitwisseling

Het initiatief voor Werkzaam Oost is ontstaan vanuit de behoefte aan samenwerking met verschillende partijen in de regio en uitwisseling van signalen en knelpunten rondom bepaalde problemen of aandeningen bij kinderen. OKC, specialisten, zorgverleners zoals kinderartsen, scholen, huisartsen en fysiotherapeuten willen meer gaan samenwerken. De activiteiten zijn er op gericht dat de verschillende dis-

ciplines vanuit de (jeugd)gezondheidszorg en het OKC elkaar beter leren kennen, en dat de onderlinge samenwerking en communicatie wordt verbeterd.

Themabijeenkomsten

Een projectgroep, waarin de verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd, zal twee à drie keer per jaar een bijeenkomst organiseren rondom thema's als *hechten en huilen*, *langdurige vermoeidheid* en *kindermishandeling*. Deskundigen zullen dan vertellen over hun werk en expertise en er is gelegenheid om te netwerken. ■